

JOAN BAPTISTA XURIGUERA, UN CATALÀ EXEMPLAR

Joan Baptista Xuriguera i Pararamona, fou realment un català exemplar, que vàrem perdre el 16 d'octubre darrer, i al qual cal fer honor parlant d'ell i de la feina que va fer tan a la callada, perquè era un home que no anava darrera de ningú, però això sí, anava fent la seva feina.

Nascut a Menàrguens, en terres lleidatanes, el 17 de juny de 1908, va passar a viure a Balaguer amb la seva família fins al 1913 i d'aquí a Lleida on anà al Liceu Escolar que aquell mateix any hi fundà el gran pedagog Frederic Godàs. El 1932 va anar a viure a Barcelona i va entrar a treballar al seu Ajuntament -eren els anys de la República i el de l'Estatut. Però esclatada la guerra civil el juliol del 1936 amb la fúria revolucionària dels anarquistes i psuqueros, se n'anà a Lleida on havia viscut la joventut i el desembre d'aquell any s'hi casà amb la balaguerina Lola Solà i Campabadal. El desembre del 1938, les tropes del Franco ja s'acostaven a Barcelona. Xuriguera se n'anà amb els seus, fins que el gener del 1939, s'exilia a França i va viure a Caussade i després a Montauban.

Aquí a Montauban, Xuriguera hi va viure fins el 1949, treballant-hi de valent i hi va fundar el Casal Català. Hi conegué i tractà Pompeu Fabra i Enric Crous, i hi coincidí amb Mossèn Llorens, de Lleida. A Montauban hi va morir Manuel Azaña, i Xuriguera en fou testimoni. El novembre del 1949 va tornar a Catalunya i s'instal·là provisionalment a Termens, i després a Mollerusa, fins el 1952 en què tornà a Barcelona. Des de que havia tornat de França, Xuriguera es dedicà fonamentalment a l'ensenyança en diversos centres, i intentà reingressar a l'ajuntament de Barcelona, d'on n'havia estat funcionari per les nombroses instàncies que va presentar amb aquest objecte, foren totes elles paralitzades pel Govern civil d'aquells anys del Franco, i Xuriguera va continuar dedicant-se a l'ensenyament per poder mantenir la seva família, la dona i dos fills.

Va treballar de valent com a escriptor, i la majoria de les obres que escrivia se les editava ell amb

un gran sacrifici, perquè en el món editorial la major part dels assessors que hi tenien i tenen, no saben res d'ell i del que produïa ni en feien com qui diu cap cas.

Amb l'amnistia del 1977, mort el Franco, Xuriguera pogué reingressar a l'ajuntament barceloní, com a ordenador del Museu d'Història de la Ciutat, i després, ja jubilat, com a Assessor lingüístic del Departament de Revisió i Correcció de Textos, on hi treballà fins el maig d'aquest any. I l'octubre següent ens deixava.

Aquesta és una simple biografia de la persona de Joan Baptista Xuriguera. Però l'important que se sàpiga és la magnitud de la seva obra sobretot perquè ara que es va morir, els periodistes d'avui no n'han com qui diu dit res enlloc, fora dels diaris AVUI on Artur Bladé i Deseumvila amb el qual havien intercanviat dotzenes de cartes retornats de l'exili, li dedicà un bon record lloant la seva creació literària i investigació històrica de tota la vida, i els diaris de Lleida «La Mañana» i «Segre».

Xuriguera ja a la seva joventut havia col·laborat a les revistes «Vida Lleidatana», «Lleida» -fundada per ell amb el seu germà Ramon, secretari que fou del cap del Govern català Joan Casanovas- «Art» i «Front» i a diversos periòdics, i d'ell són les seves primeres novel·les «Desembre» del 1934 i «Hilde» del 1935; i la seva peça teatral «La pau regna al camp» del 1936.

Però després de la guerra, aquest escriptor incansable va publicar una nova novel·la «Margarit» el 1959, editada per Llerda i els set volums de «La vida de Joan Ventura» que sortiren entre el 1963 i el 1987 actual, que són com una mena d'autobiografia de l'autor: Els quatre primes editats per Llerda, «El pare» (1963), «La vida nova» (1966), «El temps jove» (1967), «El núvol de foc» (1971). I els quatre darrers, sensacionals, «Les hores heròiques» (1985), «La guerra civil» (1986), i «El pont de l'exili» (1987), editats per Pòrtic, El Llamp, i Virgili i Pagès, respectivament.

De llibres d'història, a la bibliografia de Xuriguera n'hi ha 18, d'obres de teatre 10, de poesia 5.

MENARGUENS (Lleida)
BARCELONA

15 - 6 - 1908
16 - 10 - 1987

Però és en l'ordre de la lingüística on el treball enorme de Xuriguera és cosa exemplar. El 1968 ja va publicar un «Dictionnaire pratique catalan-français». I el 1972 la primera edició, editada per Claret de «Els verbs catalans conjugats», del qual se n'han fet disset edicions que sobrepassen els 500.000 volums, cas únic en l'ordre del llibre català. A més a més, l'editorial Claret que se l'estimava molt li publicà ja el 1975 el «Nou diccionari de la llengua catalana», del que se n'han fet set edicions. Per la seva banda l'ajuntament de Barcelona el 1980 li publicà un «Diccionari terminològic de l'Administració Municipal» (col·lecció J. Baulies).

Joan Baptista Xuriguera, com a poeta, havia guanyat l'any 1960 la Flor Natural als Jocs Florals de la Llengua Catalana de Buenos Aires amb la seva poesia «Retrat»; i el 1966 el Premi Ignasi Iglesias de teatre als Jocs Florals de la Llengua Catalana de Caracas, amb la seva obra «La Reina Margarida». Va especialitzar-se en l'estudi del tema dels Comtes d'Urgell, sobre el qual va donar diverses conferències al centre Comarcal Lleidatà de Barcelona i a l'Ateneu de Balaguer. Com en donà d'altres sobre el que sabia a l'agrupació Folklòrica de Barcelona, i a l'agrupació Excursionista Pedraforca; i fou a l'Ajuntament de Lleida on el maig d'enquany, pocs mesos abans de morir a l'hospital de la Mare de Déu del

BENET RIBAS, guardonat amb la Creu de Sant Jordi

Amb goig sentit us vull fer compartir l'alegria que sento per la notícia que ens ha portat aquest Nadal de 1987. En Benet Ribas ha rebut la Creu de Sant Jordi que concedeix la Generalitat de Catalunya.

Aquesta condecoració l'atorga la Generalitat de Catalunya a personalitats que s'han distingit en el seu camp d'actuació cultural, científic, empresarial o professional. En el cas d'en Benet Ribas ha estat com a periodista; periodista vocacional.

Si ésser-ho consisteix en aprofundir en els fets o esdeveniments de cada dia que passen al nostre voltant i que afecten directa o indirectament a la comunitat que pertany, a la que t'hi sents identificat, analitzant-los amb rigor, sensibilitat i després, interpretar-los i donar-los a conèixer a través de la lletra impresa amb visió cla-

Mar, barceloní, on hi pronuncià el Pregó de la Festa Major. L'Ajuntament de Balaguer li demanà així mateix de pronunciar el de la Festa Major d'enguany que s'esqueia el 6 de novembre. Xuriguera el va escriure titolat «La meua ciutat de Balaguer» i el va enllestir el 15 d'octubre, sense que pogués pronunciar-lo perquè li va venir un atac d'hemiplègia, i on moria dos dies més tard.

Xuriguera havia fet traduccions de tres obres del francès al català: «La fotografia» de Joan Primat, «Rodin» de Hudith Cladel, i «Retrats literaris» de Saint-Beuve, publicats tots tres els anys 1950, 1954 i 1955 respectivament, havia escrit verslons d'obres de Plaute,

La i propi, i en Benet Ribas és periodista.

I per desenvolupar la seva tasca vocacional ha tingut l'eina que li feia falta: RECVLL.

RECVLL i Benet Ribas, Benet Ribas i RECVLL. És un binomi que no podem separar. No hagués existit Benet Ribas sense RECVLL i RECVLL sense Benet Ribas. Almenys el RECVLL que jo he conegut i conec.

Llegim unes paraules del seu Pregó de Festa Major de Santa Anna de 1975: *«Aquesta brega periodística, continuada, persistent -i no esmentar ara RECVLL que l'ha feta possible, seria la negació d'una realitat mancomunada que no es pot encobrir amb una falsa humilitat- ha comportat viure les diverses coses que s'han esdevingut, amb voluntat participativa -intra-murs o extramurs- però sempre solidària.»*

La vocació periodística, ni que sigui amateur, o encara que no sigui oficialitzada amb carnet burocràtic, comporta un exercici de curiositat, de sensibilització constant: Observes sense quasi obligar-t'hi perquè t'hi has fet, hi has crescut; perquè l'educació cívica derivada de la passió pel fet col·lectiu et porta a aquest terreny que no deixes de conrear per no rovellar.»

Brega, persistència, realitat, voluntat, participació, solidari-

Xenofont i de les comèdies d'Aristòfanes, i havia escrit tres contes que es publicaren a Tele-Estel.

I val la pena de tenir en compte sobre aquest gran historiador, el que va fer l'ordre d'aquest tema. Després d'«El camí de Catalunya» del 1945, que ja hem esmentat, i del que se'n feren dues edicions, el seu currículum com a historiador des del 1963 al 1987, és «Aníbal a Catalunya», «Els germans Indíbil i Mandoni», «Evocació de Balaguer», «Evocació de Lleida», «Diccionari de poemes», «Tres moments històrics», «Els comtes d'Urgell i la ciutat de Balaguer», «Margarida de Montserrat» «Els grans errors de la història de Catalunya», «L'altra

tat, vocació, curiositat, sensibilitat, civisme, passió, aquests mots extrets del paràgraf ressenyat del Pregó d'en Benet Ribas, podrien ser la síntesi de la vida vocacional del seu autor. Un home, un blanenc de peu pla -com a ell li agrada dir- lliurat per convicció i voluntat pròpia, des del periodisme, a una sola fita: la tasca de col·laborar al redreçament de Catalunya.

A l'any 1962, vaig començar a col·laborar a RECVLL. Fa vint-i-cinc anys que tinc en Benet Ribas per un company, un amic i un mestre.

M'he sentit joiós del seu guardó. Us ho he volgut fer saber.

JOAQUIM ABRIL I ROIG

«La darrera branca dels comtes d'Urgell», «Diari del primer any d'exili a França», «Els destins de la ciutat de Lleida», «Els núvols de l'Empordà», «Frederic Godàs Legido», i «La meua ciutat de Balaguer» aquesta darrera editada pel seu Ajuntament.

Aquesta és la gran obra que feu Joan Baptista Xuriguera, al qual Catalunya ha d'agrair el seu esforç, i la feina que feu. Que consti, i que la joventut que puja n'apregui dels seus llibres.

JOAQUIM VENTALLÓ
RECVLL—19